

Glad se može vrlo lako utoliti posedstvom novca. Shodno tome, mi danas banalni marksistički princip „novca“ i „robe“ koristimo pokušavajući da utolimo duhovnu prazninu i glad. Kad osetimo simptome nejasne uznemirenosti, depresije ili očajanja, umesto da se obratimo duhovniku, mi bez odlaganja posežemo za uslugama psihijatra, ili, što je još simpatičnije, seksologa, koji će, uvereni smo, olakšati našu dušu i vratiti je u normalno stanje. Umireni, uslugu plaćamo po cenovniku. A kad osetimo potrebu za ljubavlju, odazimo u bordel i opet plaćamo novcem, mada za to bordel i nije nophodan. Iako svi dobro znamo da ni ljubav ni duhovni mir nije moguće kupiti.

„Žrtvovanje“ je film koji govori o događajima čiji se smisao može tumačiti na razne načine. U prvoj verziji film je nosio naziv „Čarobnica“ i, kao što sam već rekao, bio je zamišljen kao priča o čudesnom isceljenju čoveka koji boluje od raka i koji je od svog kućnog lekara saznao strašnu istinu: kraj je neizbežan, njegovi dani su odbrojani. Jednog od tih dana zazvonilo je zvono na vratima. Aleksandar otvara i na pragu vidi proroka (prototip Ota iz filma) koji mu prenosi čudnu, ako ne i apsurdnu poruku: treba da ode kod žene za koju se priča da je čarobnica i da vlada magijskim sposobnostima, te da provede noć sa njom. Bolesnik smatra da drugog izboru nema, potčinjava se i spoznaje Božju milost isceljenja koje, na njegovo zaprepašće, potvrđuje i sam lekar. Dalje je priča trebalo da se razvija na neobičan način: tokom jedne olujne noći čarobnica se pojavljuje u Alek sandrovom domu i on, ognut starim kaputom, napušta svoju velelepnu kuću, visok položaj u društву odlazi s njom uveren da je u tome njegova sreća.

Svi ti događaji zajedno trebalo je da daju gledaocima pouku o žrtvovanju, ali i da ispričaju priču o fizič-

kom spasenju čoveka, to jest Aleksandar on se, kao i junak filma koji je završen 1985. u Švedskoj, isceļjuje u mnogo bitnijem smislu te reći; to nije samo izlečenje od smrtonosne bolesti nego i duhovni preporod izražen kroz lik žene.

Zanimljivo je to što su se u vreme pisanja prve verzije nastajanja, tačnije, sistematičniji, bez obzira na okolnosti u kojima je u moj život i počeo da utiče na njega. Stavise, još dok sam snimao svoj prvi film u inostranstvu („Nostalgija“) nije me napuštao osećaj da „Nostalgija“ nekako utvijali jasno i precizno, događaji scenarija svi ljkovi razniji, sistematičniji, bez obzira na okolnosti u kojima je u moj život i počeo da utiče na njega. Stavise, još dok ja nisam mislio da će, po završetku snimanja, ostati u Italiju samo na izvesno vreme. Ali u filmu on umire. Drugim rečima, on se nije vratio u Rusiju ne zato što to nije želeo, tu odluku za njega je donela sudska. Ni ja nisam mislio da će, po završetku snimanja, ostati u Italiji. I ja sam, kao Gorčakov, potčinjen Višoj sili. Još jedan veoma tužan događaj pogruzio me je u razmišljanja: preminuo je Anatolij Solonjičin, tumač glavne uloge u svim mojim prethodnim filmovima, čovek koji je pomom planu trebalo da glumi Gorčakova u „Nostalgiji“ i Aleksandra u „Žrtvovanju“. Umro od bolesti od koje se Aleksandar izlečio i koja je nekoliko godina kasnije sustigla i mene samog.

Šta to sve znači? Ne znam. Ali znam da je jako strašno. Ipak, ne sumnjam u to da će se poetska slika konkretnizovati, da će se istina za kojom tragam materijalizovati, da će mi se sama otkriti i da će, hteo ja to ili ne, uticati na moj život.

Hoće li? Sama od sebe? Bez ikakve sumnje, kad čovek spozna takve istine, on ne može da ostane pasivna pouku o žrtvovanju,